

**דוח יחס כושר פירעון כלכלי של
הראל חברה לביטוח בע"מ
ליום 30 ביוני 2023**

תוכן עניינים
דוח יחס כושר פירעון כלכלי של
הראל חברה לביטוח בע"מ
ליום 30 ביוני 2023

4	רקע ודרישות גילוי.....	1.
4	משטר כושר פירעון כלכלי מבוסס Solvency II.....	א.
4	הוראות מעבר	ב.
5	הוראות בנושא הערכה עצמית של סיכונים וכושר פירעון.....	ג.
6	הגדרות.....	ד.
7	מתודולוגית החישוב.....	ה.
8	הערות והבהרות.....	ו.
9	יחס כושר פירעון וסף הון.....	2.
10	מידע אודות מאזן כלכלי.....	3.
16	הון עצמי לעניין הון נדרש לכושר פירעון.....	4.
18	הון נדרש לכושר פירעון (SCR).....	5.
19	סף הון (MCR).....	6.
20	השפעת יישום ההוראות לתקופת הפריסה.....	7.
21	מגבלות על חלוקת דיבידנד.....	8.

סומך חייקין
מגדל המילניום KPMG
רחוב הארבעה 17, תא דואר 609
תל אביב 6100601
03 684 8000

לכבוד
הדירקטוריון של הראל חברה לבטוח בע"מ

א.ג.נ.

הנידון : דיווח של רואה החשבון המבקר בקשר לדוח יחס כושר פירעון כלכלי מבוסס Solvency II של הראל חברה לביטוח בע"מ (להלן - החברה) ליום 30 ביוני 2023

מבוא

ביצענו את הנהלים המפורטים להלן בקשר לדוח יחס כושר פירעון כלכלי מבוסס Solvency II, של החברה, ליום 30 ביוני 2023 (להלן "הדוח" או "דוח יחס כושר פירעון"). הדיווח שלנו מתייחס אך ורק לחישובי יחס כושר פירעון ואופן ההצגה של דוח יחס כושר פירעון ואינו מתייחס לכל פעילות אחרת של החברה.

אחריות

הדירקטוריון וההנהלה אחראים להכנה ולהצגה של הדוח בהתאם להוראות הממונה על שוק ההון, ביטוח וחיסכון (להלן – "הממונה") בעניין כושר פירעון כלכלי של חברת ביטוח מבוסס Solvency II כפי שנכללו בפרק 2 חלק 2 שער 5 של החוזר המאוחד ובהנחיות נלוות (להלן ביחד – "הוראות הממונה"). החישובים, התחזיות וההנחות שהיוו בסיס להכנת המידע הינם באחריות הדירקטוריון וההנהלה. אחריות זו כוללת בחירה ויישום של שיטות מתאימות להכנת המידע הערוך ושימוש בהנחות ואומדנים לגילויים פרטניים, שהם סבירים בנסיבות הנתונות. יתרה מזאת, אחריות זו כוללת תכנון, הטמעה ותחזוקה של מערכות ותהליכים הרלוונטיים להכנת המידע הערוך באופן שאינו כולל מידע מוטעה מהותית.

אחריותנו היא להביע מסקנה על עריכת והצגת חישובי דוח יחס כושר פירעון בהתאם להוראות הממונה בהתבסס על הנהלים המפורטים להלן.

היקף הסקירה

ביצענו את התקשרותנו בהתאם לעקרונות תקן בינלאומי (ISAE) 3000 (Revised) לגבי "התקשרויות מסוג Assurance שאינן ביקורת או סקירה של מידע כספי היסטורי" שפורסם ע"י IAASB. נהלי העבודה כללו את הנהלים המפורטים להלן, על מנת להעריך האם החישובים שבוצעו על ידי החברה בנושא האמור, ליום 30 ביוני 2023, מכל הבחינות המהותיות, אינם בהתאם להוראות הממונה. עם זאת, איננו מספקים מסקנה נפרדת עבור כל גילוי.

נהלי העבודה כללו את הנהלים הבאים:

- עיון בדוח יחס כושר פירעון וההסברים שנכללו בו;
- עריכת בירורים, בעיקר עם האנשים האחראים על הפקת דוח יחס כושר פירעון ועל עריכת חישובים בקשר ליחס כושר פירעון; לרבות בירורים אודות השינויים המהותיים שהתרחשו במודלים, במתודולוגיות בתהליכי החישוב ובמערכות;
- סקירת שינויים מהותיים במחקרים שהשפיעו על דוח זה, ככל שרלוונטי;

- ביצוע נהלי סקירה אנליטיים, ובכלל זה בחינת סבירות השינויים המהותיים בסעיפי הדוח המרכזיים.

לא בדקנו את נאותות סכום הניכוי בתקופת הפריסה ליום 30 ליוני, 2023 כפי שמוצג בסעיף 3(6) פרט לגבי נהלי העבודה שלעיל לגבי סכום הניכוי שאינו עולה על הסכום המהוון הצפוי של מרווח הסיכון וההון הנדרש לכושר פירעון בגין סיכוני ביטוח חיים ובריאות בשל עסקים קיימים במשך תקופת הפריסה בהתאם לדפוס ההתפתחות העתידי של ההון הנדרש המשפיע הן על חישוב שחרור ההון הצפוי והן על שחרור מרווח הסיכון הצפוי כמפורט בהוראות לעניין חישוב מרווח הסיכון.

עבודתנו הינה מצומצמת בהיקפה במידה ניכרת מאשר ביקורת הנערכת בהתאם לתקני ביקורת מקובלים, ולפיכך אינה מאפשרת לנו להשיג ביטחון שניודע לכל העניינים המשמעותיים שהיו יכולים להיות מזוהים בביקורת. בהתאם לכך, אין אנו מחוויים חוות דעת של ביקורת.

מסקנה

בהתבסס על הנהלים שבוצעו, לא בא לתשומת לבנו דבר הגורם לנו לסבור כי חישובי יחס כושר הפירעון ואופן ההצגה של דוח יחס כושר פירעון ליום 30 ביוני 2023 של החברה, אינם ערוכים בהתאם להוראות הממונה, מכל הבחינות המהותיות.

יודגש כי התחזיות וההנחות מבוססות, בעיקרן על ניסיון העבר, כפי שעולה ממחקרים אקטואריים הנערכים מעת לעת. נוכח הרפרומות בשוק ההון, הביטוח והחיסכון והשינויים בסביבה הכלכלית, נתוני העבר אינם משקפים בהכרח את התוצאות העתידיות. המידע מתבסס לעיתים על הנחות לגבי אירועים עתידיים, על פעולות ההנהלה וכן על דפוס ההתפתחות העתידי של מרווח הסיכון, שלא בהכרח יתממשו או שיתממשו באופן שונה מההנחות אשר שימשו בסיס למידע. כמו כן, התוצאות בפועל עלולות להיות שונות באופן מהותי מהמידע, מאחר והתרחישים המשולבים של אירועים עשויים להתממש באופן שונה מהותית מההנחות במידע.

אנו מפנים את תשומת הלב לאמור בסעיף ו. הערות והבהרות בדבר יחס כושר הפירעון, בדבר אי הודאות הנגזרת משינויים רגולטוריים וחשיפה לתלויות שלא ניתן להעריך את השפעתה על יחס כושר הפירעון וכן בדבר אי הודאות הגלומה בהנחות ובתחזיות האקטואריות והפיננסיות בהן נעשה שימוש במסגרת הכנת הדוח.

סומך חייקין

רואי חשבון

27 בנובמבר, 2023

1. רקע ודרישות גילוי

א. **משטר כושר פירעון כלכלי מבוסס Solvency II**

המידע המפורט להלן, חושב בהתאם להוראות חוזר ביטוח 15-1-2020 מיום 14 באוקטובר 2020, שעניינו "תיקון החוזר המאוחד לעניין הוראות ליישום משטר כושר פירעון כלכלי של חברת ביטוח מבוסס Solvency II" (להלן - "הוראות משטר כושר פירעון כלכלי") ובהתאם להבהרות והנחיות נוספות של הממונה שעניין יישום משטר כושר פירעון כלכלי. המידע נערך ומוצג בהתאם להוראות פרק 1 שבחלק 4 לשער 5 בחוזר המאוחד, כפי שעודכנו לאחרונה בחוזר ביטוח 2022-1-8 מיום 13 במרץ 2022 שעניינו עדכון הוראות החוזר המאוחד בעניין "דין וחשבון לציבור" - גילוי אודות יחס כושר פירעון כלכלי (להלן - "הוראות הגילוי") ובהתאם להבהרות והנחיות נוספות של הממונה שעניין גילוי אודות יחס כושר פירעון כלכלי.

הוראות משטר כושר פירעון כלכלי קובעות מודל סטנדרטי לחישוב ההון העצמי המוכר וההון הנדרש לכושר פירעון, במטרה להביא לכך שחברת ביטוח תחזיק כרית לספיגת הפסדים הנובעים מהתממשותם של סיכונים בלתי צפויים שלהם היא חשופה. **יחס כושר הפירעון הינו היחס בין ההון העצמי המוכר וההון הנדרש לכושר פירעון.**

ההון העצמי המוכר, לצורך משטר כושר פירעון כלכלי, מורכב מהון רובד 1 והון רובד 2. הון רובד 1 כולל הון עצמי המחושב באמצעות הערכת שוויים של הנכסים וההתחייבויות של חברת ביטוח לפי הוראות משטר כושר פירעון כלכלי, והון רובד 1 נוסף. הון רובד 1 נוסף והון רובד 2 כוללים מכשירי הון עם מנגנונים לספיגת הפסדים לרבות מכשירי הון משני נחות, הון משני מורכב והון שלישוני אשר הונפקו לפני מועד התחילה. הוראות משטר כושר פירעון כלכלי כוללות מגבלות על הרכב הון עצמי ביחס ל-SCR (ראו להלן), כך ששיעור הרכיבים הכלולים בהון רובד 2 לא יעלה על 40% מה-SCR (בתקופת הפריסה, המפורטת בסעיף 1.ב. להלן נקבע כי שיעור הרכיבים הכלולים בהון רובד 2 לא יעלה על 50% מההון הנדרש לכושר פירעון בתקופת הפריסה).

את ההון המוכר יש להשוות להון הנדרש כאשר קיימות שתי רמות של דרישות הון:

- ההון הנדרש לשמירה על כושר הפירעון של חברת ביטוח (להלן - "SCR"). ה-SCR רגיש לסיכונים ומבוסס על חישוב צופה פני עתיד של התממשות תרחישים שונים, תוך התחשבות ברמת המתאם של גורמי הסיכון השונים, הכל על בסיס ההנחיות בהוראות משטר כושר פירעון כלכלי. דרישה זו נועדה להבטיח התערבות מדויקת ועתית של רשויות הפיקוח.

- רמה מינימלית של הון (להלן - "MCR" או "סף הון"). בהתאם להוראות סולבנסי, סף ההון יהיה שווה לסכום הנגזר מגובה עתודות ביטוח ופרמיות (כהגדרתן בהוראות סולבנסי) המצוי בטווח שבין 25% לבין 45% מה-SCR. ההון המוכר וההון הנדרש מחושבים באמצעות נתונים ומודלים המתבססים, בין היתר, על תחזיות והנחות הנשענות, בעיקרן על ניסיון העבר. חישובים אלה הם בעלי רמת מורכבות גבוהה.

ב. **הוראות מעבר**

(א) הוראות משטר כושר פירעון כלכלי כוללות, בין היתר, הוראות מעבר, במסגרתן נקבעה תקופת פריסה בה תיושם אחת מהחלופות הבאות:

(1) פריסה הדרגתית של ההון הנדרש, עד לשנת 2024, כך שההון הנדרש יעלה בהדרגה, ב-5% כל שנה, החל מ-60% מה-SCR ועד למלוא ה-SCR. ההון הנדרש לכושר פירעון בתקופת הפריסה שיחושב על נתוני 30 ביוני 2023 לא יפחת מ-90% מה-SCR.

(2) הגדלת ההון הכלכלי באמצעות ניכוי מעתודות הביטוח של סכום שיחושב כמפורט להלן.

החברה בחרה בחלופה השניה וזאת לאחר שקיבלה את אישור הממונה לכלול בחישוב עתודות הביטוח בתקופת הפריסה ניכוי מעתודת הביטוח (להלן - "הניכוי"). הניכוי מחושב, בהתאם להנחיות הממונה במכתב למנהלי חברות הביטוח מיום 15 באוקטובר 2020, המפרט את העקרונות לחישוב ניכוי לתקופת הפריסה (להלן - "מכתב עקרונות הניכוי") והוא מופחת באופן הדרגתי עד ליום 31 בדצמבר 2032.

בהתאם לעקרונות חישוב הניכוי, הניכוי בתקופת הפריסה יחושב בחלוקה לקבוצות סיכון הומוגניות, בגין פוליסות שהונפקו עד ליום 31 בדצמבר 2016. הניכוי האמור יחושב כהפרש שבין עתודות ביטוח בשייר במאזן הכלכלי לרבות מרווח הסיכון (Risk Margin) המיוחס להן (בניכוי התאמה לשווי ההוגן של אגרות חוב מיועדות) לבין עתודות הביטוח בשייר על פי הדוחות הכספיים. על החברה לוודא שערכו של הניכוי בתקופת הפריסה יחושב בצורה זהירה ושמרנית ובכל מועד דיווח יהלום את קצב הגידול הצפוי ביחס כושר הפירעון, כאשר הוא מחושב ללא הניכוי בתקופת הפריסה והתאמת תרחיש מניות.

החברה נדרשת לחשב מחדש את הניכוי בתקופת הפריסה בתקופות עוקבות מידי שנתיים, אם חל שינוי מהותי בפרופיל הסיכון או במבנה העסקים של החברה או בהתאם לדרישת הממונה. חישוב מחדש עשוי לשנות את ערכו של הניכוי.

חישוב הניכוי לראשונה בוצע ביום 31 בדצמבר 2019 וחישוב מחדש של הניכוי בוצע לאחרונה נכון ליום 30 ביוני 2022, על רקע ההשפעה המהותית של עליית הריבית במחצית הראשונה של שנת 2022 על גובה הניכוי. בנוסף, בוצעה הפחתה ליניארית מסכום הניכוי, בהתאמה לתקופת הפריסה. דירקטוריון החברה אישר ביום 3 בנובמבר 2022 את סכום הניכוי שחושב מחדש וביום 21 בנובמבר 2022 הודיע הממונה, כי אין לו הערות לחישוב מחדש של הניכוי ליום 30 ביוני 2022.

(ב) דרישת הון מוקטנת על סוגים מסוימים של השקעות המוחזקות ע"י המבטח בכל מועד דיווח, כאשר דרישה זו תלך ותגדל באופן הדרגתי במשך 7 שנים, החל משנת 2017, עד שדרישת ההון בגין השקעות אלו תגיע לשיעורה המלא.

(ג) לעניין הרכב ההון המוכר, נקבע שההיקף המקסימלי של הון רובד 2 בתקופת הפריסה יעמוד על שיעור של 50% מההון הנדרש לכושר פירעון.

הבהרה לעניין מידע צופה פני עתיד בדוח זה

הנתונים הכלולים בדוח יחס כושר פירעון כלכלי זה, לרבות ההון העצמי המוכר וההון הנדרש לכושר פירעון, מבוססים, בין השאר, על תחזיות, הערכות ואומדנים לאירועים עתידיים שהתממשותם אינה ודאית ואינם בשליטתה של החברה, ויש לראות בהם "מידע צופה פני עתיד" כהגדרתו בסעיף 32א לחוק ניירות ערך התשכ"ח-1968. התוצאות בפועל עשויות להיות שונות מכפי שבא לידי ביטוי בדוח יחס כושר פירעון כלכלי זה, כתוצאה מכך שתחזיות, הערכות ואומדנים אלה, כולם או חלקם לא יתממשו או שיתממשו באופן שונה מכפי שנחזה, בין היתר בהתייחס להנחות אקטואריות (בכלל זה שיעורי תמותה, תחלואה, החלמה, ביטולים, הוצאות, מימוש גמלה ושיעור רווח חיתומי), הנחות לגבי פעולות הנהלה עתידיות, הנחות על דפוס ההתפתחות העתידי של ההון הנדרש ומרווח הסיכון, שיעורי ריבית חסרת סיכון, תשואות בשוק ההון, הכנסות עתידיות ונזק בתרחישי קטסטרופה.

ג. הוראות בנושא הערכה עצמית של סיכונים וכושר פירעון

ביום 5 בינואר 2022 פורסמו מכתב עקרונות ותיקון לחוזר המאוחד בנושא יישום הערכה עצמית של סיכונים וכושר פירעון של חברת ביטוח (להלן - "הנחיות ORSA"). עיקרון מרכזי בבסיס ההערכה העצמית של הסיכונים וכושר הפירעון הוא יצירת קשר בין אסטרטגיה עסקית, סיכונים וניהול ההון.

בהתאם לסעיף 7.4.28 בפרק 3 לחלק 4 בשער 5 בחוזר המאוחד שכותרתו "דיווח לממונה על שוק ההון", חברת ביטוח תמסור לממונה דיווח אודות הערכה עצמית של הסיכונים וכושר הפירעון (ORSA) אחת לשנה, במהלך חודש ינואר. היישום צפוי להיות הדרגתי, חלקו ביום 1 בינואר 2023 עם השלמות ביום 1 בינואר 2024.

ביום 23 באוקטובר 2023 פורסם חוזר גופים מוסדיים בעניין "הוראות הממונה על שוק ההון ביטוח וחיסכון לשעת חירום - אוקטובר 2023" (להלן - "הוראות הממונה לשעת חירום"), אשר נותן ארכה של 60 ימים עד ליום 31 במרץ 2023 בהגשת הערכה עצמית של הסיכונים וכושר הפירעון (ORSA) ודוחה את מועד הדיווח לראשונה על הערכה צופה פני עתיד ועל תרחישים וניתוחי רגישות, הנדרש במסגרת הדיווח על הערכה עצמית, ממועד הדיווח הקרוב למועד הדיווח הבא אחריו, שיחול בינואר 2025.

החברה העבירה את הדיווח הנדרש לממונה בינואר 2023 ותדווח בהתאם ללוחות הזמנים שנקבעו בהוראות הממונה לשעת חירום.

ד. הגדרות	
<ul style="list-style-type: none"> - הראל חברה לביטוח בע"מ. 	החברה
<ul style="list-style-type: none"> - הממונה על רשות שוק ההון, ביטוח וחיסכון. 	הממונה
<ul style="list-style-type: none"> - הוראות חוזר הממונה 15-2020-1 בעניין "תיקון החוזר המאוחד לעניין הוראות ליישום משטר כושר פירעון כלכלי של חברת ביטוח מבוסס Solvency II, על הבהרותיו. 	הוראות משטר כושר פירעון כלכלי
<ul style="list-style-type: none"> - צפי של תזרימי המזומנים העתידיים הנובעים מחוזי הביטוח וחוזי ההשקעה במהלך כל תקופת קיומם, ללא מרווחי שמרנות, כשהם מהווים בריבית חסרת סיכון מותאמת. 	אומדן מיטבי (Best Estimate)
<ul style="list-style-type: none"> - Similar to Life Techniques. ביטוח בריאות המתנהל בדומה לביטוח חיים. 	ביטוח בריאות ארוך טווח (SLT)
<ul style="list-style-type: none"> - Non-Similar to Life Techniques. ביטוח בריאות המתנהל בדומה לביטוח כללי. 	ביטוח בריאות קצר טווח (NSLT)
<ul style="list-style-type: none"> - Basic Solvency Capital Requirement. הון נדרש מחברת ביטוח לשמירת כושר הפירעון, המחושב על פי הוראות משטר כושר פירעון כלכלי ללא התחשבות בהון הנדרש בשל סיכון תפעולי, התאמה לספיגת הפסדים בשל מס נדחה והון נדרש בשל חברות מנהלות. 	הון נדרש בסיסי לכושר פירעון (BSCR)
<ul style="list-style-type: none"> - Solvency Capital Requirement. סך ההון הנדרש מחברת ביטוח לשמירת כושר הפירעון, המחושב על פי הוראות משטר כושר פירעון כלכלי. 	הון נדרש לכושר פירעון (SCR)
<ul style="list-style-type: none"> - סך הון רוברד 1 והון רוברד 2 של חברת ביטוח, לאחר ניכויים והפחתות בהתאם להוראות חלק ב' בנספח לחוזר סולבנסי. 	הון עצמי מוכר
<ul style="list-style-type: none"> - הון עצמי חשבונאי בתוספת השינוי בעודף נכסים על התחייבויות הנובע מפערים בין אופן הערכת הנכסים וההתחייבויות במעבר למאזן כלכלי ובניכוי נכסים בלתי מוכרים ודיבינד שהוכרז לאחר תאריך הדוח ועד ליום פרסומו לראשונה של הדוח. 	הון רוברד 1 בסיסי
<ul style="list-style-type: none"> - שטר הון צמית, מניות בכורה לא צוברות, מכשיר הון ראשוני מורכב, מכשיר הון רוברד 1 נוסף. 	הון רוברד 1 נוסף
<ul style="list-style-type: none"> - מכשירי הון רוברד 2, מכשירי הון משני נחות, הון משני מורכב והון שלישוני מורכב - כששוים מוערך לפי הוראות חלק א' בנספח לחוזר סולבנסי. 	הון רוברד 2
<ul style="list-style-type: none"> - השפעת המתאם החלקי בין סיכונים שונים במודל על סכימתם. ככל שיש פיזור בין מגזרי הפעילות בתיק ופיזור בין הסיכונים, כך השפעת המתאם גדלה והוא מפחית את סך הסיכון. 	השפעת הפיזור בין רכיבי הסיכון
<ul style="list-style-type: none"> - היחס בין ההון העצמי המוכר לבין ההון הנדרש לכושר פירעון של חברת הביטוח. 	יחס כושר פירעון
<ul style="list-style-type: none"> - דרישת הון מוקטנת על סוגי השקעות מסוימים שתגדל בהדרגתיות עד לשנת 2023 כשדרישת ההון בגין השקעות אלו תגיע לשיעורה המלא. 	התאמת תרחיש מניות
<ul style="list-style-type: none"> - מאזן החברה כאשר שווים של הנכסים וההתחייבויות מותאם לפי הוראות חלק א' בנספח לחוזר סולבנסי. 	מאזן כלכלי
<ul style="list-style-type: none"> - Risk Margin. סכום נוסף על האומדן המיטבי המשקף את עלות ההון הכוללת שהיה מצופה שחברת ביטוח אחרת או מבטח משנה ידרשו על מנת לקבל על עצמן את התחייבויות הביטוח של החברה. 	מרווח סיכון (RM)
<ul style="list-style-type: none"> - Volatility Adjustment. רכיב אנטי מחזורי המשקף את המרווח הגלום בתיק נכסי חוב 	מתאם תנודתיות (VA)

- מייצג של חברות ביטוח, ומתווסף לעקום הריבית המתואמת בהתאם להוראות משטר כושר פירעון כלכלי.
- **ניכוי בתקופת הפריסה** - חברת ביטוח רשאית, לאחר שקיבלה אישור לכך מהממונה, לנכות בתקופת הפריסה סכום מעתודות הביטוח, בהתאם לעקרונות שקבע הממונה. גידול בעתודות הביטוח יפרס בצורה הדרגתית עד לשנת 2032.
 - **סף הון מינימלי (MCR)** - Minimum Capital Requirement. הון מינימלי הנדרש מחברת הביטוח.
 - **רווח צפוי בגין פרמיות עתידיות (EPIFP)** - Expected Profit in Future Premiums. הרווח העתידי הגלום בהתחייבויות חוזי ביטוח חיים ובריאות קיימים הנובע מפרמיות עתידיות.
 - **UFR** - Ultimate Forward Rate. שיעור הריבית העתידית האחרונה הנגזר מהריבית הריאלית הצפויה בטווח הארוך ומהציפיות לאינפלציה בטווח הארוך, אליה מתכנס עקום הריבית המתואמת, בהתאם להוראות משטר כושר פירעון כלכלי.
 - **מבוקר** - ביקורת רואה החשבון המבקר של החברה בהתאם לתקן הבטחת מהימנות בינלאומי 3400 ISAE - בדיקה של מידע כספי עתידי ובהתאם להנחיות הממונה, כפי שנכללו בנספח ב' לחוזר ביטוח 2017-1-20 מ-3 בדצמבר 2017, המפרט הוראות לעניין ביקורת על דוח יחס כושר פירעון כלכלי.
 - **בלתי מבוקר** - סקירת רואה החשבון המבקר של החברה, בהתאם לתקן ISAE 3000 - התקשרויות מסוג ASSURANCE שאינן ביקורת או סקירה של מידע כספי היסטורי ובהתאם להנחיות הממונה שנכללו בחוזר ביטוח 2023-1-10 מ-28 באוגוסט 2023, המפרט הוראות לעניין סקירה על דוח יחס כושר פירעון כלכלי רבעוני.

ה. מתודולוגית החישוב

דוח יחס כושר הפירעון הכלכלי חושב ונערך בהתאם להוראות משטר כושר פירעון כלכלי. להלן עיקרי ההוראות:

מאזן כלכלי

המאזן הכלכלי מחושב לפי ההוראות המפורטות שפרסם הממונה, אשר מבוססות על כללי Solvency II באירופה, עם התאמות למאפייני המוצרים והסביבה הכלכלית בישראל. מטרת הכללים היא לשקף את הערך הכלכלי של סעיפי המאזן בהתאם לתפיסת הממונה. לפי ההוראות, ההתחייבויות הביטוחיות מחושבות על בסיס הערכה מיטבית של מכלול התזרימים העתידיים הצפויים מהעסקים הקיימים, ללא מרווחי שמרנות, ובתוספת מרווח סיכון (Risk Margin), המייצג את התוספת להתחייבויות הביטוחיות שהיה מצופה שחברת ביטוח אחרת תדרוש, לצורך קבלת התחייבויות הביטוח של חברת ביטוח. על פי ההוראות, מרווח הסיכון מחושב בשיטת עלות ההון, בשיעור של 6% לשנה מההון הנדרש הצפוי, בגין סיכונים ביטוחיים, לאורך חיי העסקים הקיימים. המאזן הכלכלי נערך על בסיס הדוחות הכספיים הנפרדים של החברה. המאזן הכלכלי אינו כולל את הערך הכלכלי של הוצאות רכישה נדחות ושל נכסים לא מוחשיים, למעט נכסי אינשורטק שקיבלו הכרה על ידי הממונה.

ניכוי בתקופת הפריסה

כאמור לעיל, החברה בחרה בחלופה הקיימת בהוראות המעבר לפיה ניתן להגדיל את ההון הכלכלי באמצעות ניכוי מעתודות הביטוח אשר ילך ויקטן בצורה הדרגתית, עד לשנת 2032. הניכוי בתקופת הפריסה מחושב בהתאם למכתב עקרונות הניכוי, כמתואר בסעיף 1.ב.א) לעיל.

ההון הנדרש לכושר פירעון

חישוב ההון הנדרש לכושר פירעון מבוסס על הערכת החשיפה של ההון העצמי הכלכלי לרכיבי הסיכון הבאים, אשר קבועים בהוראות משטר כושר פירעון כלכלי: סיכוני ביטוח חיים, סיכוני ביטוח בריאות, סיכוני ביטוח כללי, סיכוני שוק, סיכוני צד נגדי וסיכון נכסים בלתי מוחשיים. רכיבי סיכון אלה כוללים תתי רכיבי סיכון בהתייחס לסיכונים ספציפיים אליהם חשופה חברת הביטוח. הערכת חשיפת ההון העצמי הכלכלי לכל תתי רכיבי סיכון מתבצעת על בסיס תרחיש מוגדר שנקבע בהנחיות. קביעת ההון הנדרש לכושר פירעון מבוססת על סכימה של דרישות ההון בגין רכיבי הסיכון ותתי רכיבי

הסיכון כאמור, בניכוי השפעת הפיזור בין הסיכונים בחברה על פי מקדמי המתאם המיוחסים להם לפי ההוראות, ובניכוי התאמה לספיגת הפסדים בשל מס נדחה, כמפורט בהוראות משטר כושר פירעון כלכלי. בנוסף, כולל חישוב ההון הנדרש לכושר פירעון רכיבים של הון נדרש בגין סיכון תפעולי ובגין חברות מנהלות.

יודגש כי לתוצאות המודלים המשמשים בחישוב ההון העצמי המוכר וההון הנדרש לכושר פירעון, רגישות גבוהה לתחזיות ולהנחות הכלולות בהם וכן לאופן יישומן של ההנחות. ליחס כושר הפירעון הכלכלי רגישות גבוהה למשתני שוק ולמשתנים אחרים ובהתאם עשוי להיות תנודתי. דרישת ההון בגין כל סיכון מחושבת בהתאם לחשיפת החברה לסיכון זה ובהתחשב בפרמטרים שנקבעו בהוראות. גובה ההון הנדרש מייצג, על פי ההוראות, את היקף ההון העצמי שיאפשר לחברת הביטוח לספוג, בשנה הקרובה, הפסדים בלתי צפויים ולעמוד בהתחייבויותיה למבוטחים ומוטבים במועדן, ברמת בטחון של 99.5%.

ההתאמה לספיגת הפסדים בשל נכס מס נדחה

בהתאם להוראות משטר כושר פירעון כלכלי, חברת ביטוח רשאית להכיר בהתאמה לספיגת הפסדים בשל נכס מס נדחה עד לגובה יתרת העתודה למסים נדחים נטו הרשומה במאזן הכלכלי, בתוספת נכס מס כנגד רווחים עתידיים שמתקיימים בו כל התנאים הבאים:

- באפשרותה של חברת הביטוח להראות לממונה, כי סביר שרווחים עתידיים חייבים במס יהיו זמינים ונכסי המס יהיו ניתנים למימוש כנגדם;
- הוא נובע מפעילות בביטוח כללי או ביטוח בריאות NSLT בלבד;
- ערכו אינו עולה על שיעור של 5% מה-BSCR.

1. הערות והבהרות

1. כללי

דוח יחס כושר הפירעון כולל, בין היתר, תחזיות המבוססות על הנחות ופרמטרים בהתאם לניסיון העבר, כפי שעולה ממחקרים אקטואריים הנערכים מעת לעת, ועל הערכות החברה לגבי העתיד ככל שיש לחברה מידע רלוונטי וקונקרטי עליו ניתן להתבסס. המידע והמחקרים הם אותם אלו ששימשו בסיס לדיווח הכספי של החברה ליום 30 ביוני 2023. לא הובאו בחשבון מידע או מחקרים אשר גובשו לאחר מועד פרסום הדיווח הכספי של החברה ליום 30 ביוני 2023 אם וככל שבוצעו. יודגש כי נוכח הרפורמות בשוק ההון, הביטוח והחיסכון והשינויים בסביבה הכלכלית, נתוני העבר אינם משקפים בהכרח את התוצאות העתידיות ואין בידי החברה יכולת להעריך את השפעת הרפורמות והשינויים הללו באופן אמין. החישוב מתבסס לעיתים על הנחות לגבי אירועים עתידיים ופעולות ההנהלה שלא בהכרח יתממשו או שיתממשו באופן שונה מההנחות אשר שימשו בסיס לחישוב. כמו כן, התוצאות בפועל עלולות להיות שונות באופן מהותי מהחישוב, מאחר והתרחישים המשולבים של אירועים עשויים להתממש באופן שונה מהותית מההנחות בחישוב. למודל, במתכונתו הנוכחית, רגישות גבוהה מאוד לשינויים במשתני שוק ואחרים ולפיכך מצב ההון המשתקף ממנו עשוי להיות תנודתי מאוד.

2. השפעות עתידיות של מעשי חקיקה ורגולציה הידועים ליום פרסום הדוח וחשיפה לתלויות

(א) תחום הביטוח נתון בשנים האחרונות לשינויים תכופים בהסדרים תחיקתיים ולהוראות רגולטוריות תכופות. ראו בקשר לכך סעיף 2.3 בפרק תמצית ההסדרים החוקיים והוראות הדין בתחומי פעילות הקבוצה בדוח הביניים ליום 30 ביוני 2023.

למעשי החקיקה ולהוראות הרגולציה קיימת השלכה על רווחיות החברה ותזרימי המזומנים שלה וכפועל יוצא על יחס כושר הפירעון הכלכלי.

חישוב יחס כושר הפירעון אינו כולל את כל ההשפעה האפשרית של מעשי החקיקה האמורים וההוראות הרגולטוריות וכן התפתחויות אחרות שטרם באו לידי ביטוי מעשי בנתונים בפועל, שכן אין בידי החברה, נכון למועד זה, יכולת להעריך את כל השפעתם על תוצאותיה העסקיות ועל יחס כושר הפירעון.

(ב) בהתאם להוראות סולבנסי, השווי של התחייבויות תלויות במאזן הכלכלי נקבע על פי שווין במאזן החשבונאי בהתאם להוראות תקן בינלאומי לחשבונאות IAS 37. מדידה זו אינה משקפת את ערכן הכלכלי. לא ניתן

להעריך את השלכות אי הודאות הנגזרת מהחשיפה לתלויות המתוארת בבאור 7'א' לדוחות הכספיים לרבעון שני 2023, לרבות השפעתה על הרווחיות העתידית ועל יחס כושר הפירעון.

2. יחס כושר פירעון וסף הון

א. יחס כושר פירעון כלכלי

ליום 31 בדצמבר 2022	ליום 30 ביוני 2023
(מבוקר)	(בלתי מבוקר)
מיליוני ש"ח	
15,478	15,624
9,149	9,350
6,329	6,274
169%	167%

הון עצמי לעניין הון נדרש לכושר פירעון – ראו סעיף 4

הון נדרש לכושר פירעון – ראו סעיף 5

עודף הון

יחס כושר פירעון כלכלי

השפעת פעולות הוניות מהותיות שהתרחשו בתקופה שבין תאריך החישוב לתאריך פרסום דוח יחס כושר פירעון:

20	-
15,498	15,624
6,349	6,274
169%	167%

גיוס/(פדיון) הון

הון עצמי לעניין הון נדרש לכושר פירעון

עודף הון

יחס כושר פירעון כלכלי

שינויים עיקריים שחלו לעומת מספרי השוואה בסעיפים מרכזיים

מצב ההון של החברה ליום 30 ביוני 2023 הושפע מההתפתחות העסקית השוטפת של החברה, חלוקת דיבידנד, שינויים במשתני שוק, עדכון הנחיות רגולטוריות, עדכוני מודל שוטפים והתכלות הניכוי.

- החישוב ליום 30 ביוני 2023 כולל חלוקת דיבידנד בסך 450 מיליוני ש"ח שהוכרז על ידי החברה בחודש יוני 2023 ושולם ביום 3 ביולי 2023.
- במהלך תקופת הדוח חלה עליה קלה בעקום הריבית השקלית הצמודה חסרת הסיכון וברכיב ה-Volatility Adjustment, באופן שגרם לירידה בשווי ההתחייבויות הביטוחיות במוצרי חיסכון, מוצרי סיעוד וביטוח כללי ולירידה בדרישות ההון של חלק מהתרחישים הביטוחיים. מנגד, עליית הריבית גרמה לירידה בשווי נכסי חוב. במצטבר, שינויים אלה הובילו לגידול בעודף ההון וביחס כושר הפירעון הכלכלי של החברה.
- בתקופת הדוח עלה מדד המחירים לצרכן ב-2.46% והוביל במצטבר לקטיון בעודף ההון וביחס כושר הפירעון הכלכלי של החברה.
- מצב ההון הושפע לחיוב משחרור דרישות הון ועלות הון בגין עסקים קיימים אשר קוזזו חלקית ע"י דרישות הון ועלות הון של עסקים חדשים אשר נמכרו בתקופת הדוח.
- נכון ליום 30 ביוני 2023 בוצעה הפחתה ליניארית מסכום הניכוי, בהתאמה לתקופת הפריסה. עדכון הניכוי הביא לקטיון בעודף ההון וביחס כושר הפירעון הכלכלי של החברה.

לפרטים בדבר יחס כושר הפירעון ללא יישום הוראות מעבר לתקופת הפריסה, וללא התאמת תרחיש מניות ובדבר יעד עודף ההון ומגבלות החלות על החברה לעניין חלוקת דיבידנד ראו סעיף 8 להלן.

שינויים מהותיים לאחר מועד החישוב

לאחר מועד החישוב, ברבעון השלישי של שנת 2023, עקום הריבית השקלית הצמודה חסרת הסיכון המשיך לעלות, על רקע המצב המאקרו-כלכלי ומגמות ריבית בעולם. אירועי ה-7 באוקטובר 2023 ומלחמת "חרבות ברזל" גרמו לעליה נוספת משמעותית בעקום לכל אורכו באופן שצפוי להגדיל באופן מהותי את עודף ההון ויחס כושר הפירעון הכלכלי של החברה. מנגד, הירידות בשוקי ההון בישראל צפויות לקזז באופן חלקי את ההשפעה החיובית על עודף ההון.

קיימת אי ודאות רבה לגבי ההשלכות של המלחמה על המשק ועל הפעילות הכלכלית. החברה חשופה מתוקף פעילותה לירידות בשווקים הפיננסיים, להאטה בפעילות וכן לסיכונים אחרים הנובעים מהמלחמה. לפירוט ראו גם באור 1' בדוח הביניים ליום 30 בספטמבר 2023.

ב. סף הון (MCR)

ליום 31 בדצמבר 2022	ליום 30 ביוני 2023
(מבוקר)	(בלתי מבוקר)
מיליוני ש"ח	
2,869	2,943
11,497	11,538

סף הון (MCR) - ראו סעיף 6.א

הון עצמי לעניין סף הון - ראו סעיף 6.ב

3. מידע אודות מאזן כלכלי

השווי ההוגן של הנכסים וההתחייבויות במאזן הכלכלי חושב בהתאם להוראות הכלולות בפרק המדידה של נכסים והתחייבויות לצורכי הדוחות הכספיים, בחוזר המאוחד (פרק 1 חלק 2 של שער 5) (להלן - "פרק מדידה בחוזר המאוחד"), למעט פריטים שנקבע לגביהם אחרת בהוראות משטר כושר פירעון כלכלי, כדלהלן:

(1) מאזן מאוחד

הנתונים במאזן הכלכלי מוצגים על בסיס הדוחות הכספיים הנפרדים של החברה.

(2) נכסים

א. נכסים בלתי מוחשיים - בהתאם לחלק א' פרק 2 סימן א', חברת ביטוח תעריך נכסים בלתי מוחשיים בשווי אפס, למעט השקעה באינשורטק כהגדרתה בחוזר סולבנסי אשר קיבלה את אישור הממונה לכך, כנדרש.

ב. הוצאות רכישה נדחות - בהתאם לחלק א' פרק 2 סימן א', חברת ביטוח תעריך הוצאות הרכישה בשווי אפס.

ג. השקעה בחברות מוחזקות שאינן חברות ביטוח - בהתאם לחלק א' פרק 2 סימן ב', החישוב נעשה בשיטת השווי המאזני המותאם, בהתאם להוראות החוזר לעניין חברות מוחזקות שאינן חברות ביטוח. בהתאם לשיטה זו נכלל חלקה של החברה בחברות המוחזקות על בסיס חלקה היחסי בעודף הנכסים על ההתחייבויות שלהן, המחושב בהתאם לערך הכלכלי של הנכסים וההתחייבויות בהתאם להנחיות החוזר, המחושב על בסיס הדוחות הכספיים שלהן לאחר מחיקת הנכסים הבלתי מוחשיים. בחברות מוחזקות בהן המאזן הכלכלי משקף עודף התחייבויות על נכסים, שווי ההשקעה יעמוד על אפס ולא יהיה שלילי וזאת כאשר ערכה במאזן החשבונאי חיובי. הערך הכלכלי של החברות המוחזקות אינו כולל את הרווחים הגלומים בחברות אלו. בחברה מנהלת נוסף לערך הכלכלי 35% מיתרת הפרש המקורי המתייחס לחברה זו.

ד. נכסי חוב בלתי סחירים - בהתאם לחלק א' פרק 1, שווים ההוגן של נכסי חוב בלתי סחירים מחושב לפי מודל המבוסס על היוון תזרימי המזומנים כאשר שיעורי הריבית להיוון נקבעים על ידי חברה המספקת ציטוט מחירים ושערי ריבית לגופים מוסדיים.

ה. אג"ח מיועדות - בהתאם לחלק א' פרק 2 סימן ה', חברת הביטוח מבצעת התאמה לערכן של אג"ח מיועדות למאזן הכלכלי.

(3) התחייבויות בגין חוזי ביטוח וחוזי השקעה, מרווח סיכון (RM) ונכסי ביטוח משנה

ההתחייבויות בגין חוזי ביטוח וחוזי השקעה מחושבות, בהתאם לחלק א' פרק 4, של הוראות משטר כושר פירעון כלכלי, על בסיס אומדן מיטבי (להלן - "BE" או "Best Estimate") המבוסס על הנחות שהינן בעיקר פרי השלכת הניסיון הקיים ביחס לאירועי עבר כלפי העתיד, במסגרת הסביבה בה פועלת החברה וללא מקדמי שמרנות. ככלל, חישוב התחייבויות ביטוח חיים ובריאות (SLT) בוצע בהתאם לפרקטיקת החישוב של הערך הגלום של חוזי ביטוח (Embedded Value - EV) בישראל,

וחישוב התחייבויות ביטוח כללי בוצע על בסיס החלק המתייחס ל-BE - בפרק המדידה בחוזר המאוחד המתייחס לנוהג מיטבי לחישוב עתודות ביטוח בביטוח כללי לצורך דיווח כספי.

מדידת ההתחייבויות הביטוחיות במאזן הכלכלי מבוססת על היוון התזרימים העתידיים הצפויים, כולל רווח עתידי, בריבית חסרת סיכון בתוספת VA ובהתחשב ב-UFR, על בסיס הערכה מיטבית שאינה כוללת מרווחי שמרנות, כאשר ניתן ביטוי לסיכון ברכיב ה-RM שהינו התחייבות נפרדת. זאת, בשונה מהדוחות הכספיים בהם מוערכות ההתחייבויות הביטוחיות עם מרווחי שמרנות, בשיטות ובשיעורי היוון כמתואר בבאור 3ג' לדוחות הכספיים לשנת 2022.

חישוב התחייבויות הביטוח בגין ביטוח חיים ובריאות ארוך טווח בוצע על ידי היוון תזרימי מזומנים עתידיים הצפויים של החברה, באמצעות מודל המיושם על מידע, הקיים במערכות התפעוליות של החברה, לגבי הכיסויים הביטוחיים, ועל הנחות דמוגרפיות, כלכליות והתנהגותיות רבות. התזרימים הצפויים כוללים לדוגמה פרמיות חזויות לאור שיעורי הביטולים הצפויים, בניכוי הוצאות שתהיינה לחברה בגין הכיסויים לרבות עמלות לסוכנים, תביעות צפויות וכיוצא בזה.

תזרים זה מהווה לפי עקום ריבית אשר נקבע על-ידי הממונה ואשר מבוסס על התשואה לפדיון של אג"ח מדינת ישראל ("ריבית חסרת סיכון"), עם התכנסות בטווח הארוך לשיעור קבוע של 2.6% (UFR) ובתוספת מרווח (VA) אשר נקבע על ידי הממונה. חישוב ההתחייבויות אינו כולל תזרימים בגין מכירות עתידיות, אך כולל הנחה של המשך קבלת פרמיות בגין עסקים קיימים (למעט בגין פוליסות ללא סיכון ביטוחי, לרבות חוזי השקעה). בנוסף, החישוב מניח המשך פעילות עסקית כ-"עסק חי", דהיינו שמבנה החברה לא ישתנה ולפיכך חלק מההוצאות הקבועות בעתיד לא תיוחסנה לתיק הקיים כיום, אלא לעסק חדש שצפוי להימכר בעתיד.

סביר כי תזרימי המזומנים בפועל יהיו שונים, במידה כזו או אחרת, מההערכות שבוצעו על בסיס "ההערכה המיטבית" וזאת אף אם לא יתרחש שינוי כלשהו בפרמטרים העומדים בבסיס החישוב. ראו גם סעיף 1.ו. לעיל - הערות והבהרות.

מגבלות והסתייגויות בחישוב ההערכה המיטבית

- ככלל, ההנחות שביסוד המודלים גובשו בעיקר על סמך מחקרים וניתוחים המבוססים על ניסיון החברה לאורך השנים האחרונות, אשר לא כללו אירועים קיצוניים. קיימת, אמנם, הסתברות נמוכה להתרחשות אירועים קיצוניים אך אין ביכולת החברה להעריך הסתברות זו וגם לא את מידת השפעתם של אירועים אלה. בהתאם לכך, אירועים כאלה לא הובאו בחשבון בקביעת ההנחות שביסוד המודלים.
- בשל העדר נתונים מספקים, בחישוב הערכה מיטבית לא הונח והחברה לא בדקה, את רמת המתאם (קורלציה) בין הנחות דמוגרפיות ותפעוליות לבין הנחות הנוגעות לתנאי השוק (למשל שיעור הריבית), מתאם אשר עלול להשפיע על ההערכה המיטבית באופן מהותי.
- קביעת ההערכה המיטבית אמורה להתבסס על הערכת התפלגות של תוצאות ההערכה האפשריות. בהיעדר נתונים סטטיסטיים מובהקים מתאימים להערכת התפלגות ההערכה המיטבית לכל הגורמים הדמוגרפיים והתפעוליים בביטוח חיים ובריאות SLT, השתמשה החברה בהנחות ריאליות של כל פרמטר ופרמטר כשלעצמו, לפי התוחלת של כל גורם רלוונטי, וללא התחשבות של תלות או התאמה בין ההנחות השונות, או בין ההנחות לפרמטרים כלכליים חיצוניים כגון מיסוי, ריבית או רמת התעסוקה במשק.
- תזרימי המזומנים העתידיים מתייחסים, במקרים רבים, לעשרות שנים קדימה. המחקרים עליהם מבוססות ההנחות שבבסיס התזרימים מבוססות על מיטב הידיעה של ההנהלה, בעיקר בהתאם למה שקרה בשנים האחרונות. קיימת מידה רבה של חוסר וודאות האם ההנחות בבסיס התזרימים אכן תתממשנה.

הנחות בחישוב ההתחייבויות הביטוחיות

ההנחות שבבסיס החישוב נקבעו לפי האומדנים הטובים ביותר של החברה לגבי גורמים דמוגרפיים ותפעוליים רלוונטיים, ומשקפות את הציפייה של החברה לעתיד בגין גורמים אלה. ההנחות הדמוגרפיות, הכלולות בחישוב, נלקחו מתוך מחקרים פנימיים של החברה, ככל שישנם, ומתבססות על ניסיון רלוונטי ו/או על שילוב של מידע ממקורות חיצוניים, כגון מידע שהתקבל ממבטחי משנה ולוחות תמותה ותחלואה שפורסמו על ידי הממונה.

ההנחות התפעוליות (הוצאות הנהלה וכלליות) חושבו בהתאם לתוצאות מודל תמחירי פנימי שנערך בחברה לגבי הוצאות הקשורות להתחייבויות הביטוחיות הרלוונטיות, לרבות: הקצאת ההוצאות למגזרים השונים ולפעילויות השונות (הפקה,

ניהול שוטף, השקעות ניהול תביעות וכיוצא בזה) והנחות לגבי אופן ההתפתחות העתידית שלהן (בהתאם למדד, היקף פרמיות, מספר כיסויים, היקף נכסים וכדומה).

ההנחות העיקריות עליהן הסתמכנו בחישובים הינן כדלקמן:

(א) הנחות כלכליות

- ריבית היוון - עקום ריבית חסר סיכון אשר מבוסס על התשואה לפדיון של אג"ח מדינה צמודות בישראל ("ריבית חסרת סיכון"), עם התכנסות בטווח הארוך לשיעור קבוע של 2.6% (UFR) ובתוספת מרווח (VA) המחושב על ידי רשות שוק ההון, ביטוח וחיסכון, הכל כפי שנקבע על ידי הממונה.
- שיעור התשואה על נכסים המגבים את מוצרי ביטוח החיים תלויי התשואה הינו זהה לריבית ההיוון.
- אג"ח מיועדות מוערכות בהתאם לשווין ההוגן המביא בחשבון את שיעור הריבית הנקוב בהן ואת ההערכה המיטבית לגבי הזכאות העתידית של החברה לרכישתן.

(ב) הנחות תפעוליות (עבור ביטוח חיים ובריאות)

הוצאות הנהלה וכלליות - החברה ניתחה את ההוצאות אשר מיוחסות למגזרי הביטוח הרלוונטיים בדוח הכספי, וייחסה אותן למוצרים וסוגי כיסוי שונים, ולפעולות שונות כגון תפעול שוטף של הכיסויים, ניהול השקעות, טיפול בתביעות, תשלום גמלאות ועוד. מחקר ההוצאות מתעדכן מידי תקופה וסוגי ההוצאות השונות מועמסים על תזרים המזומן העתידי ביחס למשתנים הרלוונטיים כגון מספר כיסויים, כמות פרמיות, עתודות או מספר תביעות. קביעת ההוצאות העתידיות וכן אופן הקצאתן לתזרימים העתידיים כוללים בתוכם הערכות של החברה ושיקולי דעת רבים אשר משפיעים על סך ההתחייבויות.

(ג) הנחות דמוגרפיות

- ביטולים (הפסקת תשלום פרמיה, סילוק פוליסות, משיכות)
- תמותת גמלאים ופעילים
- תחלואה (שיעור ואורך התביעות) למוצרי סיעוד, אי כושר עבודה ובריאות
- מימוש ומסלולי גמלה

(ד) הנחות בביטוח כללי

עלות תביעות, בגין נזקים עתידיים ונזקים שאירעו אך טרם שולמה התביעה בגינם - בהתאם לניסיון העבר של החברה בענפים השונים בקשר לשיעורי התביעות, גובה התביעות וקצב תשלומי התביעות בענפים בעלי זנב ארוך.

(4) מרווח סיכון (Risk Margin)

בנוסף להתחייבויות הביטוחיות על בסיס הערכה מיטבית, מחושב רכיב של מרווח סיכון, המשקף את עלות ההון הכוללת שהיה מצופה שחברת ביטוח אחרת תדרוש לצורך קבלת התחייבויות הביטוח של חברת ביטוח, המחושבות על בסיס הערכה מיטבית, במלואן. ה-Risk Margin מחושב בהתאם להוראות הממונה על סמך שיעור עלות הון של 6% ומהוון בריבית חסרת סיכון מותאמת, אך ללא רכיב ה-VA. דרישת ההון העתידית מחושבת לפי "שיטת גורמי הסיכון", על ידי שינוי רכיבי דרישת ההון שחושבו למועד הדיווח, למעט דרישת הון בגין סיכונים שוק, בהתאם להתפתחות החזויה של גורמי הסיכון שיוחסו להם. גורמים אלה נועדו לשקף את התפתחות הסיכונים על פני ציר הזמן.

מגבלות והסתייגויות בחישוב מרווח הסיכון

כאמור לעיל, מרווח הסיכון מחושב בשיטת עלות ההון, בשיעור של 6% לשנה מההון הנדרש הצפוי בגין סיכונים ביטוחיים לאורך חיי העסקים הקיימים. שיטת חישוב זו הוגדרה על ידי הממונה ואיננה משקפת בהכרח את עלות ההון הכוללת שהיה מצופה שחברת ביטוח אחרת או מבטח משנה ידרשו על מנת לקבל על עצמן את התחייבויות הביטוח של החברה. בנוסף, דרישות ההון מבוססות על ההערכה המיטבית, לרבות מגבלותיה כפי שתוארו לעיל.

כמו כן, תרחישי הקיצון והקורלציות המוגדרים במסגרת המודל הסטנדרטי לחישוב דרישות ההון מתבססים על סדרת תרחישים והנחות אשר הוגדרו על ידי הממונה ואין בהם משום שיקוף כלשהו של ניסיון החברה בפועל.

(5) התחייבויות אחרות

א. התחייבויות תלויות - לעניין השווי של התחייבויות תלויות במאזן הכלכלי ראו סעיף 1.ו.2.ב) לעיל.

- ב. **התחייבויות בגין מסים נדחים, נטו** - בהתאם לחלק א' פרק 2 סימן ג', החישוב הנו על בסיס הפער בין השווי שיוחס לנכסים וההתחייבויות במאזן הכלכלי לבין השווי שמיוחס להם לצרכי מס בהתאם להוראות ההכרה, המדידה וההצגה של תקן חשבונאות בינלאומי 12 (IAS 12). הכרה בנכסי מיסים נדחים תתאפשר רק אם החברה תעמוד במבחנים הכלולים בהוראות סולבנסי, וזאת בנוסף על המבחנים הכלולים בתקן החשבונאות האמור. היתרה כוללת גם התחייבות בגין מיסים נדחים הנובעים מהניכוי בתקופת הפריסה.
- ג. **זכאים ויתרות זכות** - בהתאם לחלק א' פרק 1, חלק מהיתרות בסעיף זה חושבו בהתאם לעקרונות הכלליים לעניין המאזן הכלכלי.
- ד. **התחייבויות פיננסיות** - בהתאם לעקרונות הכלליים שנקבעו בהוראות סולבנסי ובכפוף להנחיה חלק א' פרק 3 לפיה אין לקחת בחשבון שינויים שחלו בסיכון אשראי של החברה אלא רק בגין שינויים בריבית חסרת סיכון. כלומר, ריבית ההיוון הינה ריבית חסרת סיכון בתוספת המרווח ביום ההנפקה.

(6) ערכו של הניכוי בתקופת הפריסה ליום 30 ביוני 2023

הניכוי בתקופת הפריסה חושב, בהתאם להוראות הכלולות בחוזר סולבנסי ובמכתב למנהלי חברות הביטוח: "עקרונות לחישוב ניכוי לתקופת הפריסה במשטר כושר פירעון כלכלי מבוסס סולבנסי II" מיום 15 באוקטובר 2020 (להלן - **"מכתב עקרונות הניכוי"**).

הניכוי מחושב כסכום ההפרשים החיוביים שבין עתודות ביטוח בשייר במאזן הכלכלי לרבות מרווח הסיכון (Risk Margin) (בניכוי התאמה לשווי ההוגן של אגרות חוב מיועדות) לבין עתודות הביטוח בשייר על פי הדוחות הכספיים לאותו מועד. הפרשים אלה חושבו ברמת קבוצות מוצרים ובהתאם להוראות הכלולות במכתב העקרונות. חישוב הניכוי לראשונה בוצע ביום 31 בדצמבר 2019 וחישוב מחדש של הניכוי בוצע לאחרונה נכון ליום 30 ביוני 2022, על רקע ההשפעה המהותית של עליית הריבית במחצית הראשונה של שנת 2022 על גובה הניכוי. בנוסף, בוצעה הפחתה ליניארית מסכום הניכוי, בהתאמה לתקופת הפריסה. דירקטוריון החברה אישר ביום 3 בנובמבר 2022 את סכום הניכוי שחושב מחדש וביום 21 בנובמבר 2022 הודיע הממונה, כי אין לו הערות לחישוב מחדש של הניכוי ליום 30 ביוני 2022. הניכוי נכון ליום 30 ביוני 2023 הסתכם לסך של 3,053 מיליוני ש"ח (לאחר הפחתה ליניארית בהתאם לתקופת הפריסה).

2022 ליום 31 בדצמבר		2023 ליום 30 ביוני		א. מאזן כלכלי
(מבוקר)		(בלתי מבוקר)		
מאזן כלכלי	מאזן לפי תקינה חשבונאית	מאזן כלכלי	מאזן לפי תקינה חשבונאית	
מיליוני ש"ח	מיליוני ש"ח	מיליוני ש"ח	מיליוני ש"ח	
236	1,141	236	1,181	נכסים:
-	2,423	-	2,517	נכסים בלתי מוחשיים
1,309	1,309	1,375	1,375	הוצאות רכישה נדחות
				רכוש קבוע
27	28	28	28	השקעות בחברות מוחזקות שאינן חברות ביטוח
1,350	1,351	1,326	1,328	חברות מנהלות
				חברות מוחזקות אחרות
1,377	1,379	1,354	1,356	סך כל השקעות בחברות מוחזקות שאינן חברות ביטוח
2,060	2,060	1,901	1,901	נדל"ן להשקעה עבור חוזים תלויי תשואה
2,293	2,293	2,341	2,341	נדל"ן להשקעה – אחר
1,321	4,992	1,525	5,260	נכסי ביטוח משנה
3,066	3,118	2,109	2,151	חייבים ויתרות חובה
67,420	67,420	70,276	70,276	השקעות פיננסיות עבור חוזים תלויי תשואה
9,993	9,993	9,017	9,017	השקעות פיננסיות אחרות
8,655	8,516	8,751	8,675	נכסי חוב סחירים
7,048	5,031	7,056	5,148	נכסי חוב שאינם סחירים, למעט אג"ח מיועדות
1,497	1,497	1,627	1,627	אג"ח מיועדות
3,725	3,725	4,073	4,073	מניות
				אחרות
30,918	28,762	30,524	28,540	סך כל השקעות פיננסיות אחרות
6,450	6,450	6,878	6,878	מזומנים ושווי מזומנים עבור חוזים תלויי תשואה
1,425	1,425	1,585	1,585	מזומנים ושווי מזומנים אחרים
1,522	1,522	1,699	1,699	נכסים אחרים
119,397	124,294	121,803	127,060	סך כל הנכסים
77,876	77,848	80,300	80,315	סך כל הנכסים עבור חוזים תלויי תשואה
				הון
10,637	4,230	10,627	3,763	הון רובד 1 בסיסי
10,637	4,230	10,627	3,763	סך כל ההון
				התחייבויות
13,330	30,543	12,966	31,497	התחייבויות בגין חוזי ביטוח וחוזי השקעה שאינם תלויי תשואה
72,101	76,267	74,904	79,098	התחייבויות בגין חוזי ביטוח וחוזי השקעה תלויי תשואה
10,445	-	10,611	-	מרווח סיכון (RM)
(3,213)	-	(3,053)	-	ניכוי בתקופת הפריסה
4,025	695	4,289	722	התחייבויות בגין מסים נדחים, נטו
5,438	5,540	5,233	5,346	זכאים ויתרות זכות
6,398	6,783	5,994	6,402	התחייבויות פיננסיות
236	236	232	232	התחייבויות אחרות
108,760	120,064	111,176	123,297	סך כל ההתחייבויות
119,397	124,294	121,803	127,060	סך כל ההון וההתחייבויות

ב. הרכב התחייבויות בגין חוזי ביטוח וחוזי השקעה

ליום 30 ביוני 2023		
אומדן מיטבי (BE) של התחייבויות		
ברוטו	ביטוח משנה	שייר
(בלתי מבוקר)		
מיליוני ש"ח		
2,858	(1,466)	4,324
10,108	2,852	7,256
12,966	1,386	11,580
74,904	139	74,765
87,870	1,525	86,345

התחייבויות בגין חוזי ביטוח וחוזי השקעה שאינם תלויי תשואה

חוזי ביטוח חיים וביטוח בריאות ארוך טווח (SLT)

חוזי ביטוח כללי וביטוח בריאות קצר טווח (NSLT)

סה"כ התחייבויות בגין חוזי ביטוח וחוזי השקעה שאינם תלויי תשואה

התחייבויות בגין חוזי ביטוח וחוזי השקעה תלויי תשואה - חוזי ביטוח חיים וביטוח בריאות ארוך טווח (SLT)

סה"כ התחייבויות בגין חוזי ביטוח וחוזי השקעה

ליום 31 בדצמבר 2022		
אומדן מיטבי (BE) של התחייבויות		
ברוטו	ביטוח משנה	שייר
(מבוקר)		
מיליוני ש"ח		
3,413	(1,643)	5,056
9,917	2,779	7,138
13,330	1,136	12,194
72,101	185	71,916
85,431	1,321	84,110

התחייבויות בגין חוזי ביטוח וחוזי השקעה שאינם תלויי תשואה

חוזי ביטוח חיים וביטוח בריאות ארוך טווח (SLT)

חוזי ביטוח כללי וביטוח בריאות קצר טווח (NSLT)

סה"כ התחייבויות בגין חוזי ביטוח וחוזי השקעה שאינם תלויי תשואה

התחייבויות בגין חוזי ביטוח וחוזי השקעה תלויי תשואה - חוזי ביטוח חיים וביטוח בריאות ארוך טווח (SLT)

סה"כ התחייבויות בגין חוזי ביטוח וחוזי השקעה

שינויים עיקריים שחלו לעומת מספרי השוואה בסעיפים מרכזיים

השפעת עליית עקום הריבית המשמש להיוון ההתחייבויות הביטוחיות, עליית מדד המחירים ושינויים בתיק הביטוחי הובילו במצטבר לעליה בסה"כ ההתחייבויות בגין חוזי ביטוח וחוזי השקעה במחצית הראשונה של שנת 2023. לפירוט הסיבות שהביאו לשינויים מהותיים שחלו לעומת מספרי השוואה בסעיפים מרכזיים ראו סעיף 2.א. לעיל.

4. הון עצמי לעניין הון נדרש לכושר פירעון

ליום 30 ביוני 2023			
סה"כ	הון רובד 1		
	הון רובד 2	הון רובד 1 נוסף	הון רובד 1 בסיסי
(בלתי מבוקר)			
מיליוני ש"ח			
15,833	4,789	417	10,627
(95)	-	-	(95)
-	-	-	-
(114)	(114)	-	-
15,624	4,675	417	10,532
12,704			12,704

הון עצמי
 ניכויים מהון רובד 1 (א)
 הפחתות (ב)
 חריגה ממגבלות כמותיות (ג)
 הון עצמי לעניין הון נדרש לכושר פירעון
 מתוך זה - סכום רווח צפוי בגין פרמיות עתידיות (EPIFP) לאחר
 מס

ליום 31 בדצמבר 2022			
סה"כ	הון רובד 1		
	הון רובד 2	הון רובד 1 נוסף	הון רובד 1 בסיסי
(מבוקר)			
מיליוני ש"ח			
15,605	4,555	413	10,637
(127)	-	-	(127)
-	-	-	-
-	-	-	-
15,478	4,555	413	10,510
12,246			12,246

הון עצמי
 ניכויים מהון רובד 1 (א)
 הפחתות (ב)
 חריגה ממגבלות כמותיות (ג)
 הון עצמי לעניין הון נדרש לכושר פירעון
 מתוך זה - סכום רווח צפוי בגין פרמיות עתידיות (EPIFP) לאחר
 מס

- (א) ניכויים מהון רובד 1 - בהתאם להגדרות "הון רובד 1 בסיסי" בנספח לסימן ב' בפרק 2 בחלק 2 של שער 5 בחוזר המאוחד - "משטר כושר פירעון כלכלי" (להלן - "נספח משטר כושר פירעון כלכלי"). ניכויים אלה כוללים את סכום הנכסים המוחזקים כנגד התחייבויות בשל חוזי ביטוח וחוזי השקעה שאינם תלויי תשואה בניגוד לתקנות כללי ההשקעה, סכום השקעה עצמית במניות רגילות וסכום דיבידנד שהוכרז לאחר יום הדוח ועד ליום הפרסום לראשונה של הדוח.
- (ב) הפחתות - בהתאם להוראות פרק 6 בחלק ב' "הוראות לעניין הון עצמי של חברת ביטוח" לנספח "משטר כושר פירעון כלכלי".
- (ג) חריגה ממגבלות כמותיות - בהתאם להוראות פרק 2 בחלק ב' "הוראות לעניין הון עצמי של חברות ביטוח" לנספח "משטר כושר פירעון כלכלי".

4. הון עצמי לעניין הון נדרש לכושר פירעון (המשך)

(ד) הרכב הון עצמי לעניין הון נדרש לכושר פירעון:

ליום 31 בדצמבר 2022	ליום 30 ביוני 2023
(מבוקר)	(בלתי מבוקר)
מיליוני ש"ח	
10,510	10,532
413	417
413	417
10,923	10,949
2,654	3,144
1,348	1,358
553	287
-	(114)
4,555	4,675
15,478	15,624

הון רובד 1:**הון רובד 1 בסיסי****הון רובד 1 נוסף:**

מכשירי הון ראשוני מורכב

סך הון רובד 1 נוסף**סך הון רובד 1****הון רובד 2:**

מכשירי הון רובד 2

מכשירי הון משני מורכב

מכשירי הון שלישוני מורכב

בניכוי הפחתה בשל חריגה ממגבלה כמותית

סך הון רובד 2**סך הון עצמי לעניין הון נדרש לכושר פירעון**

לפירוט הסיבות שהביאו לשינויים מהותיים שחלו לעומת מספרי השוואה בסעיפים מרכזיים ראו סעיף 2.א. לעיל.
לפרטים אודות מידע בדבר הון עצמי לעניין הון נדרש לכושר פירעון ללא יישום הוראות מעבר לתקופת הפריסה וללא התאמת תרחיש מניות ראו סעיף 7 "השפעת יישום ההוראות לתקופת הפריסה" להלן.

5. הון נדרש לכושר פירעון (SCR)

ליים 31 בדצמבר 2022	ליים 30 ביוני 2023
(מבוקר)	(בלתי מבוקר)
מיליוני ש"ח	
4,921	5,052
366	363
4,005	4,137
8,552	8,780
2,095	2,110
19,939	20,442
(6,708)	(6,861)
118	118
13,349	13,699
461	478
(4,681)	(4,847)
10	10
10	10
20	20
9,149	9,350

הון נדרש בסיסי לכושר פירעון BSCR

הון נדרש בשל רכיב סיכון שוק (*)

הון נדרש בשל רכיב סיכון צד נגדי

הון נדרש בשל רכיב סיכון חיתום בביטוח חיים

הון נדרש בשל רכיב סיכון חיתום בביטוח בריאות (SLT+NSLT)

הון נדרש בשל רכיב סיכון חיתום בביטוח כללי

סה"כ

השפעת הפיזור בין רכיבי הסיכון

הון נדרש בשל רכיב סיכון נכסים בלתי מוחשיים

סה"כ הון נדרש בסיסי לכושר פירעון BSCR

הון נדרש בשל סיכון תפעולי

התאמה לספיגת הפסדים בשל נכס מס נדחה

הון נדרש בשל חברות מנהלות:

קרן החיסכון לצבא הקבע-חברה לניהול קופות גמל בע"מ

לעתיד חברה לניהול קרנות פנסיה בע"מ

סה"כ הון נדרש בשל חברות מנהלות

סה"כ הון נדרש לכושר פירעון (SCR)

(*) הון נדרש בשל סיכון שוק כולל התאמת תרחיש מניות

לפרטים אודות מידע בדבר הון נדרש לכושר פירעון ללא יישום הוראות מעבר לתקופת הפריסה וללא התאמת תרחיש מניות ראו סעיף 7 "השפעת יישום ההוראות לתקופת הפריסה" להלן.

שינויים מהותיים שחלו לעומת מספרי השוואה

לפירוט הסיבות שהביאו לשינויים מהותיים שחלו לעומת מספרי השוואה בסעיפים מרכזיים ראו סעיף 2.א. לעיל.

6. סף הון (MCR)

(א) סף הון (MCR)

ליום 31 בדצמבר 2022	ליום 30 ביוני 2023
(מבוקר)	(בלתי מבוקר)
מיליוני ש"ח	
2,869	2,943
2,287	2,338
4,117	4,208
2,869	2,943

סף הון MCR לפי נוסחה (MCRlinear)
 גבול תחתון (25% מהון נדרש לכושר פירעון בתקופת הפריסה)
 גבול עליון (45% מהון נדרש לכושר פירעון בתקופת הפריסה)
 סף הון (MCR)

(ב) הון עצמי לעניין סף הון

ליום 30 ביוני 2023		
סה"כ	הון רובד 2	הון רובד 1
	(בלתי מבוקר)	
מיליוני ש"ח		
15,624	4,675	10,949
(4,086)	(4,086)	-
11,538	589	10,949

הון עצמי לעניין הון נדרש לכושר פירעון (SCR) (לאחר ניכויים והפחתות)
 חריגה ממגבלות כמותיות בשל סף הון (*)
 הון עצמי לעניין סף הון

ליום 31 בדצמבר 2022		
סה"כ	הון רובד 2	הון רובד 1
	(מבוקר)	
מיליוני ש"ח		
15,478	4,555	10,923
(3,981)	(3,981)	-
11,497	574	10,923

הון עצמי לעניין הון נדרש לכושר פירעון (SCR) (לאחר ניכויים והפחתות)
 חריגה ממגבלות כמותיות בשל סף הון (*)
 הון עצמי לעניין סף הון

(*) בהתאם להוראות פרק 3 בחלק ב' לנספח משטר כושר פירעון כלכלי, הון רובד 2 לא יעלה על 20% מ-MCR.

7. השפעת יישום ההוראות לתקופת הפריסה

ליום 30 ביוני 2023					
ללא יישום הוראות המעבר לתקופת הפריסה והתאמת תרחיש מניות	השפעת שיעור של 50% הון רובד 2 בתקופת הפריסה	השפעת התאמת תרחיש מניות	השפעת הכללה של ניכוי בתקופת הפריסה	כולל יישום הוראות המעבר לתקופת הפריסה והתאמת תרחיש מניות	
(בלתי מבוקר)					
מיליוני ש"ח					
98,481	-	-	(3,053)	95,428	סך התחייבויות ביטוח, לרבות מרווח הסיכון (RM)
8,523	-	-	2,009	10,532	הון רובד 1 בסיסי
13,097	935	-	1,592	15,624	הון עצמי לעניין הון נדרש לכושר פירעון
10,391	-	(131)	(910)	9,350	הון נדרש לכושר פירעון
ליום 31 בדצמבר 2022					
ללא יישום הוראות המעבר לתקופת הפריסה והתאמת תרחיש מניות	השפעת שיעור של 50% הון רובד 2 בתקופת הפריסה	השפעת התאמת תרחיש מניות	השפעת הכללה של ניכוי בתקופת הפריסה	כולל יישום הוראות המעבר לתקופת הפריסה והתאמת תרחיש מניות	
(מבוקר)					
מיליוני ש"ח					
95,876	-	-	(3,213)	92,663	סך התחייבויות ביטוח, לרבות מרווח הסיכון (RM)
8,395	-	-	2,115	10,510	הון רובד 1 בסיסי
12,953	895	-	1,630	15,478	הון עצמי לעניין הון נדרש לכושר פירעון
10,363	-	(127)	(1,087)	9,149	הון נדרש לכושר פירעון

לפירוט הסיבות שהביאו לשינויים מהותיים שחלו לעומת מספרי השוואה בסעיפים מרכזיים ראו סעיף 2.א. לעיל.

8. מגבלות על חלוקת דיבידנד

מדיניות החברה היא להחזיק בסיס הון איתן להבטחת כושר הפירעון שלה ויכולתה לעמוד בהתחייבויותיה למבוטחים, לשמור את יכולת החברה להמשיך את פעילותה העסקית וכדי שתוכל להניב תשואה לבעלי מניותיה. החברה כפופה לדרישות ההון והרגולציה הנקבעת לעניין חלוקת דיבידנד.

ביום 29 במאי 2023 אישר דירקטוריון החברה את עדכון התכנית לניהול הון ונקבעו בשלב זה, כללי סף לחלוקת דיבידנד, הכוללים יחס כושר פירעון כלכלי מינימאלי, בהתחשב בהוראות הפריסה, בשיעור של 135% ויחס כושר פירעון מינימאלי, ללא התחשבות בהוראות בתקופת הפריסה בשיעור של 110%.

ביום 28 בפברואר 2021 אישר דירקטוריון החברה מדיניות חלוקת דיבידנד בשיעור של לפחות 35% מהרווח הכולל כל עוד הראל ביטוח עומדת ביעדים המינימאליים ליחס כושר פירעון מבוסס סולבנסי 2.

כללי הסף נועדו לאפשר להראל ביטוח התמודדות עם משברים מבלי לפגוע מהותית בפעילותה ובעמידתה בדרישות ההון החלות עליה. עם זאת, אין באמור כדי להבטיח שהחברה תעמוד בכללי הסף שנקבעו בכל עת.

בהתאם למכתב שפרסמה הממונה בחודש אוקטובר 2017 (להלן - "המכתב"), חברת ביטוח תהיה רשאית לחלק דיבידנד רק אם לאחר ביצוע החלוקה יש לחברה יחס כושר פירעון לפי משטר כושר פירעון כלכלי בשיעור של לפחות 100%, כשהוא מחושב ללא התחשבות בהוראות המעבר ובכפוף ליעד יחס כושר פירעון שקבע דירקטוריון החברה. היחס האמור יחושב ללא ההקלה שניתנה בגין הפרש מקורי המיוחס לרכישת פעילות של קופות גמל וחברות מנהלות.

להלן נתונים על יחס כושר פירעון כלכלי של החברה, כשהוא מחושב ללא הוראות המעבר ועל יעד יחס כושר פירעון שקבע דירקטוריון החברה בהתייחס ליחס כושר הפירעון המחושב ללא התחשבות בהוראות בתקופת הפריסה ובהתאמת תרחיש מניות, כנדרש במכתב. יחס זה עומד ביחס כושר הפירעון הנדרש על פי המכתב.

ללא יישום הוראות המעבר לתקופת הפריסה וללא התאמת תרחיש מניות:

ליום 31 בדצמבר 2022	ליום 30 ביוני 2023	
(מבוקר)	(בלתי מבוקר)	
מיליוני ש"ח		
12,953	13,097	הון עצמי לעניין הון נדרש לכושר פירעון
10,363	10,391	הון נדרש לכושר פירעון (SCR)
2,590	2,706	עודף הון
125%	126%	יחס כושר פירעון (באחוזים)

השפעת פעולות הוניות מהותיות שהתרחשו בתקופה שבין תאריך החישוב לתאריך פרסום זוח יחס כושר פירעון:

-	-	גיוס (פדיון) מכשירי הון
12,953	13,097	הון עצמי לעניין הון נדרש לכושר פירעון
2,590	2,706	עודף הון
125%	126%	יחס כושר פירעון

סטאטוס ההון לאחר פעולות הוניות ביחס ליעד הדירקטוריון:

110%	110%	יעד יחס כושר הפירעון הכלכלי של הדירקטוריון
1,554	1,666	עודף הון ביחס ליעד

לפירוט הסיבות שהביאו לשינויים מהותיים שחלו לעומת מספרי השוואה בסעיפים מרכזיים ראו סעיף 2.א. לעיל.

27 בנובמבר, 2023

תאריך

מישל סיבוני
יו"ר הדירקטוריון

ניר כהן
מנכ"ל

אדוה ענבר
מנהלת הסיכונים

